

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
Львівський національний університет ветеринарної медицини та
біотехнологій імені С.З.Гжицького

Кафедра менеджменту

ЗАТВЕРДЖУЮ

Голова навчально-методичної
комісії спеціальності 073 «Менеджмент»

Вовк М. В.
(підпис)

« 21 » серпня 20 20 року

РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Основи менеджменту

(код і назва навчальної дисципліни)

рівень вищої освіти	<u>початковий (короткий цикл)</u> (назва освітнього рівня)
галузь знань	<u>07 «Управління та адміністрування»</u> (назва галузі знань)
спеціальність	<u>073 Менеджмент</u> (назва спеціальності)
освітня програма	<u>Маркетинговий менеджмент</u> (назва)
вид дисципліни	<u>обов'язкова</u> (обов'язкова / за вибором)

Львів – 2020р.

Робоча програма з навчальної дисципліни Основи менеджменту для студентів освітнього рівня Молодший бакалавр спеціальності 073 Менеджмент, освітня програма Маркетинговий менеджмент

Розробник: доц. каф. менеджменту, к.е.н. Вовк М. В.

Робоча програма розглянута та схвалена на засіданні кафедри Менеджменту

протокол від «17» серпня 2020 року № 1

завідувач кафедри Менеджменту
(назва кафедри)

_____ Шульський М. Г.
(підпис) (прізвище та ініціали)

Погоджено навчально-методичною комісією

спеціальності Менеджмент
(назва спеціальності)

протокол № 1 від «21» серпня 2020р.

Затверджено рішенням навчально-методичної

ради факультету економіки та менеджменту
(назва факультету)

протокол № 3 від «25» 28 2020р.

голова комісії _____

 Поперечний С. І.
(підпис, прізвище та ініціали)

1. Опис навчальної дисципліни

Найменування показників	Всього годин	
	Денна форма навчання	Заочна форма навчання
Кількість кредитів/годин	5/150	5/150
Усього годин аудиторної роботи	64	20
в т.ч.:		
• лекційні заняття, год.	32	10
• практичні заняття, год.	32	10
Усього годин самостійної роботи	86	130
Форма семестрового контролю	Іспит, курсова робота	Іспит, курсова робота

Примітка.

Частка аудиторного навчального часу студента у відсотковому вимірі:

для денної форми навчання – 42%

для заочної форми навчання – 13%

2. Предмет, мета та завдання навчальної дисципліни

2.1. Предмет, мета вивчення навчальної дисципліни Дисципліна “Основи менеджменту” розкриває сутність, принципи, основні поняття та закономірності менеджменту. Вивчається система наукових підходів та методів менеджменту, які дають змогу приймати обґрунтовані рішення з основних напрямів та рівнів управлінської діяльності.

Метою вивчення дисципліни є формування у майбутніх економістів сучасного управлінського мислення та системи спеціальних знань у галузі менеджменту, розуміння концептуальних основ системного управління організаціями; набуття умінь аналізу внутрішнього та зовнішнього середовища, прийняття адекватних управлінських рішень.

2.2. Завдання навчальної дисципліни (ЗК, ФК)

Вивчення навчальної дисципліни передбачає формування у студентів

необхідних компетентностей:

– **загальні компетентності:**

- Здатність планувати та управляти часом (ЗК3).
- Здатність генерувати нові ідеї (креативність) (ЗК9).
- Здатність працювати в команді (ЗК10).

– **спеціальні компетентності:**

- Формування системи знань щодо основних категорій менеджменту та маркетингу (СК 2).
- Здатність до ділових комунікацій, навички роботи в колективі, підтримання відносин успішного співробітництва з різними суб'єктами (СК 5).
- Здатність формувати та демонструвати лідерські якості та поведінкові навички (СК 9).
- Здатність використовувати знання і практичні навички у сфері планування, раціональної організації виробничої діяльності підприємства та просування товарів на ринок (СК 11).

2.3. Програмні результати навчання (ПРН)

- Демонструвати знання теорій, концепцій та основних категорій менеджменту та маркетингу (ПРН 5).
- Вміти організувати ефективні комунікації в колективі для досягнення організаційних цілей, підтримувати процес співробітництва з різними суб'єктами (ПРН 7).
- Вміти організувати колектив, розподіляти повноваження, виявляти лідерські якості та підтримувати організаційну культуру (ПРН 10).
- Вміння застосовувати професійні знання в умовах конкретного виробництва, реалізовувати певні організаційно-управлінські та маркетингові функції на підприємстві (ПРН 12).

3. Структура навчальної дисципліни

3.1. Розподіл навчальних занять за розділами дисципліни

Назви розділів	Кількість годин												
	денна форма						Заочна форма						
	усього	у тому числі					усього	у тому числі					
		го	л	п	лаб	інд.		с.р.	го	л	п	лаб.	інд
Розділ 1. ВСТУП ДО СУЧАСНОГО МЕНЕДЖМЕНТУ													
Тема 1. Суть і значення менеджменту	5	2	2	-	-	1	4	2	-	-	-	-	2
Тема 2. Історія розвитку менеджменту як науки	6	2	2	-	-	2	2	-	-	-	-	-	2
Тема 3. Закони, закономірності та принципи менеджменту	5	2	2	-	-	1	2	-	-	-	-	-	2
Тема 4. Організації як об'єкти управління	5	2	2	-	-	1	6	2	2	-	-	-	2
Тема 5. Внутрішнє та зовнішнє середовище організації	5	2	2	-	-	1	2	-	-	-	-	-	2
Разом за розділом 1	26	10	10	-	-	6	16	4	2	-	-	-	10
Розділ 2. ФУНКЦІЇ ТА МЕТОДИ МЕНЕДЖМЕНТУ													
Тема 6. Поняття функції як категорії менеджменту. Планування як загальна функція менеджменту	6	2	2	-	-	2	6	2	2	-	-	-	2
Тема 7. Організація як загальна функція менеджменту	5	2	2	-	-	1	4	-	2	-	-	-	2
Тема 8. Мотивація як загальна функція менеджменту	5	2	2	-	-	1	2	-	-	-	-	-	2
Тема 9. Контроль та регулювання як функції менеджменту	6	2	2	-	-	2	4	-	2	-	-	-	2
Тема 10. Методи менеджменту, суть та значення	5	2	2	-	-	1	4	2	-	-	-	-	2
Разом за розділом 2	27	10	10	-	-	7	20	4	6	-	-	-	10
Розділ 3: ОРГАНІЗАЦІЯ УПРАВЛІНСЬКОЇ ДІЯЛЬНОСТІ													
Тема 11. Управлінські рішення	5	2	2	-	-	1	4	2	-	-	-	-	2
Тема 12. Інформація і комунікації в менеджменті	5	2	2	-	-	1	2	-	-	-	-	-	2
Тема 13. Керівництво та лідерство в менеджменті	6	2	2	-	-	2	4	-	2	-	-	-	2
Тема 14. Управління конфліктами і стресами	5	2	2	-	-	1	2	-	-	-	-	-	2
Тема 15. Відповідальність та етика в менеджменті	5	2	2	-	-	1	2	-	-	-	-	-	2
Тема 16. Управління організаційною культурою та організаційними змінами в менеджменті	5	2	2	-	-	1	2	-	-	-	-	-	2
Разом за розділом 3	31	12	12	-	-	7	16	2	2	-	-	-	12
Інша самостійна робота	66	-	-	-	-	66	98						98
Усього годин	120	32	32			86	120	10	10				130

3.2. Загальні і спеціальні (фахові) компетентності та програмні результати навчання, що забезпечуються вивченням окремих тем

Теми	Шифри компетентностей, якими повинен оволодіти здобувач вищої освіти	Шифри програмних результатів навчання здобувача вищої освіти
Тема 1. Суть і значення менеджменту	СК 2.	ПРН 5.
Тема 2. Історія розвитку менеджменту як науки	СК 2.	ПРН 5.
Тема 3. Закони, закономірності та принципи менеджменту	СК 2.	ПРН 5.
Тема 4. Організації як об'єкти управління	СК 2; СК 5.	ПРН 7.
Тема 5. Внутрішнє та зовнішнє середовище організації	СК 5.	ПРН 7.
Тема 6. Поняття функції як категорії менеджменту. Планування як загальна функція менеджменту	СК 2; ЗК3; СК 11.	ПРН 5; ПРН 12.
Тема 7. Організація як загальна функція менеджменту	СК 2; СК 5; СК 11.	ПРН 7; ПРН 12.
Тема 8. Мотивація як загальна функція менеджменту	СК 2; СК 5.	ПРН 10; ПРН 12.
Тема 9. Контроль та регулювання як функції менеджменту	СК 2; СК 9.	ПРН 10; ПРН 12.
Тема 10. Методи менеджменту, суть та значення	СК 2; СК 11.	ПРН 10.
Тема 11. Управлінські рішення	ЗК9; СК 9.	ПРН 7.
Тема 12. Інформація і комунікації в менеджменті	СК 2; СК 5.	ПРН 7.
Тема 13. Керівництво та лідерство в менеджменті	ЗК9; ЗК10; СК 5; СК 9.	ПРН 7; ПРН 10.
Тема 14. Управління конфліктами і стресами	ЗК10; СК 5.	ПРН 7.
Тема 15. Відповідальність та етика в менеджменті	ЗК10; СК 5.	ПРН 10.
Тема 16. Управління організаційною культурою та організаційними змінами в менеджменті	ЗК10; СК 5; СК 9.	ПРН 7; ПРН 10.

3.3.Лекційні заняття

№ з/п	Назви тем та короткий зміст за навчальною програмою	Кількість годин	
		ДФН	ЗФН
Розділ 1. ВСТУП ДО СУЧАСНОГО МЕНЕДЖМЕНТУ			
1	Тема: «Теоретичні основи менеджменту». Сутність і значення менеджменту. Функції менеджменту. Професійні завдання менеджера. Рівні менеджменту.	2	2
2	Тема: «Історія розвитку менеджменту як науки». Історичні передумови виникнення менеджменту. Становлення перших теорій управління. Наукові школи менеджменту.	2	-
3	Тема: «Закони, закономірності та принципи менеджменту». Закони і закономірності менеджменту. Сутність, роль та класифікація принципів менеджменту.	2	-
4	Тема: «Організації як об'єкти управління». Основні закони організації. Класифікація організацій. Загальні риси організацій. Складові успіху організації.	2	2
5	Тема: «Внутрішнє та зовнішнє середовище організації». Підприємницьке середовище організацій. Внутрішнє середовище. Зовнішнє середовище.	2	-
Розділ 2. ФУНКЦІЇ ТА МЕТОДИ МЕНЕДЖМЕНТУ			
6	Тема: «Поняття функції як категорії менеджменту. Планування як загальна функція менеджменту». Поняття функцій менеджменту. Сутність і зміст планування як функції менеджменту, його види. Економіко-організаційний зміст планування в менеджменті. Стратегічне планування. Базові стратегії. Особливості тактичного і оперативного планування. Загальна характеристика бізнес-планування.	2	2
7	Тема: «Організація як загальна функція менеджменту». Сутність організаційної діяльності та її місце в системі управління. Повноваження, обов'язки, відповідальність. Централізація і децентралізація управління. Сутність організаційної структури управління. Типи організаційних структур управління. Принципи побудови організаційних структур управління. Фактори, що впливають на побудову організаційної структури управління.	2	-
8	Тема: «Мотивація як загальна функція менеджменту». Сутність мотивації праці персоналу. Основні теорії мотивації та межі їх застосування. Стимулювання праці як інструмент управління персоналом. Соціальна мотивація робітників	2	-
9	Тема: «Контроль, координація та регулювання як функції менеджменту». Сутність та призначення контролю. Процес контролю. Види управлінського контролю. Процес регулювання в організації. Суть та значення функцій координації та регулювання.	2	-
10	Тема: «Методи менеджменту, суть та значення». Сутність та класифікація методів менеджменту. Економічні методи менеджменту. Адміністративні методи менеджменту. Соціально-психологічні методи менеджменту.	2	2
Розділ 3: ОРГАНІЗАЦІЯ УПРАВЛІНСЬКОЇ ДІЯЛЬНОСТІ			

11	Тема: «Управлінські рішення». Сутність управлінських рішень. Класифікація управлінських рішень. Вимоги до прийняття управлінських рішень. Технологія прийняття управлінських рішень. Фактори, що впливають на прийняття управлінських рішень. Підходи до прийняття рішень.	2	2
12	Тема: «Інформація і комунікації в менеджменті». Сутність та значення комунікацій. Інформаційне середовище комунікацій. Розвиток комунікативних навичок.	2	-
13	Тема: «Керівництво та лідерство в менеджменті». Поняття та загальна характеристика керівництва та лідерства. Основи керівництва: вплив та влада. Форми впливу та влади. Теорії лідерства. Типологія лідерів. Загальна характеристика моделі сучасного менеджера.	2	-
14	Тема: «Управління конфліктами і стресами». Поняття організаційного конфлікту, його види та структура. Управління конфліктами в організації. Методи вирішення конфліктів. Управління стресами.	2	-
15	Тема: «Відповідальність та етика в менеджменті». Поняття та види відповідальності в менеджменті. Етика в менеджменті. Етика ділових стосунків.	2	-
16	Тема: «Управління організаційною культурою та організаційними змінами в менеджменті». Організаційна культура в системі менеджменту підприємства. Управління організаційними змінами в менеджменті. Напрямки організаційних змін та подолання опору змінам.	2	-
Усього годин		32	10

3.4. Практичні (лабораторні, семінарські) заняття

№ з/п	Назви тем та короткий зміст за навчальною програмою	Кількість годин	
		ДФН	ЗФН
Розділ 1. ВСТУП ДО СУЧАСНОГО МЕНЕДЖМЕНТУ			
1	Тема: «Теоретичні основи менеджменту». Формулювання уявлення щодо сутності та видів менеджменту, аналіз видів і моделей менеджменту.	2	-
2	Тема: «Історія розвитку менеджменту як науки». Розкриття основних еволюційних етапів формування управління як виду діяльності людини та як науки; формування практичних навичок щодо визначення загальних характерних рис етапів розвитку управління як науки.	2	-
3	Тема: «Закони, закономірності та принципи менеджменту». Освоєння основних законів і закономірностей менеджменту, їх змісту та класифікації. Взаємозв'язок принципів менеджменту в досягненні мети організації.	2	-
4	Тема: «Організації як об'єкти управління». Розкриття сутності поняття “організація” та її загальних рис. Формальні та неформальні групи в організаціях.	2	2
5	Тема: «Внутрішнє та зовнішнє середовище організації». Формування практичних навичок аналізу зовнішнього та внутрішнього	2	-

	середовищ організації, аналізу життєвого циклу організації. Модель сучасного менеджера.		
Розділ 2. ФУНКЦІЇ ТА МЕТОДИ МЕНЕДЖМЕНТУ			
6	Тема: «Поняття функції як категорії менеджменту. Планування як загальна функція менеджменту». Формування вмінь та навичок щодо планування діяльності організації.	2	2
7	Тема: «Організація як загальна функція менеджменту». Набуття навичок з аналізу та побудови організаційних структур, зі складанням посадових інструкцій для працівників різних функціональних служб.	2	2
8	Тема: «Мотивація як загальна функція менеджменту». Набуття практичних навичок з методів формування мотиваційної політики організації.	2	-
9	Тема: «Контроль та регулювання як функції менеджменту». Набуття практичних навичок з методів аналізу управлінських ситуацій і застосовувати до них контрольні заходи; використати заходи оптимального контролю.	2	2
10	Тема: «Методи менеджменту, суть та значення». Формування уявлення щодо сутності та видів методів менеджменту, аналіз їх практичного застосування.	4	-
Розділ 3: ОРГАНІЗАЦІЯ УПРАВЛІНСЬКОЇ ДІЯЛЬНОСТІ			
11	Тема: «Управлінські рішення». Опанування процесу розробки управлінських рішень; набуття навичок колективного опрацювання рішення; розвиток навички аргументації пропозицій та сприйняття нової інформації під час вирішення складних проблем управління.	2	-
12	Тема: «Інформація і комунікації в менеджменті». Вироблення навичок вибіркової поведінки в певній аудиторії; набуття вмінь проведення ділового спілкування; визначення ролі інформації в управлінні сучасною організацією.	2	-
13	Тема: «Керівництво та лідерство в менеджменті». Формування уявлення щодо понять лідерства, впливу керівництва та влади та їх застосування в роботі керівників різних рівнів управління; набуття практичних умінь і прийомів розвитку лідерства та лідерських якостей.	2	2
14	Тема: «Управління конфліктами і стресами». Формування уявлення щодо сутності, структури та етапів конфліктів, вивчення проблеми виникнення конфліктних ситуацій; набуття умінь і практичних навичок застосування технологій управління різними видами конфліктів.	2	-
15	Тема: «Відповідальність та етика в менеджменті». Формування уявлення щодо сутності відповідальності та етики у менеджменті. Розвиток етики ділових стосунків.	2	-
16	Тема: «Управління організаційною культурою та організаційними змінами в менеджменті». Формування уявлення про сутність організаційної культури в менеджменті; виявити, як сучасні тенденції впливають на ефективність управління.	2	-
Усього годин		32	10

3.5. Самостійна робота

№ з/п	Назви тем та короткий зміст за навчальною програмою	Кількість годин	
		ДФН	ЗФН
Розділ 1. ВСТУП ДО СУЧАСНОГО МЕНЕДЖМЕНТУ			
1	Тема: «Теоретичні основи менеджменту». Порівняльна характеристика американської, японської та європейської моделі менеджменту. Портрет сучасного менеджера ХХІ століття.	1	2
2	Тема: «Історія розвитку менеджменту як науки». Теорія індустріального менеджменту. Концепція "виробничої демократії". Розвиток управлінської науки в Україні.	2	2
3	Тема: «Закони, закономірності та принципи менеджменту». Сучасні концепції і підходи до розвитку менеджменту. Еволюція принципів управління організацією.	1	2
4	Тема: «Організації як об'єкти управління». Системи організаційних цілей провідних корпорацій світу. Основні проблеми управління підприємством в сучасних умовах.	1	2
5	Тема: «Внутрішнє та зовнішнє середовище організації». Вплив розвитку технологій на еволюцію систем управління. Оперативне реагування на зміни в зовнішньому середовищі як необхідна умова успішної діяльності організації. Вплив державного регулювання на ефективність діяльності організації.	1	2
Розділ 2. ФУНКЦІЇ ТА МЕТОДИ МЕНЕДЖМЕНТУ			
6	Тема: «Поняття функції як категорії менеджменту. Планування як загальна функція менеджменту». Еволюція систем планування та розвиток моделей планування підприємницької діяльності. Аналіз конкуренції за М. Портером. Роль стратегічного планування в умовах переходу до ринкової економіки.	2	2
7	Тема: «Організація як загальна функція менеджменту». Організаційні структури провідних корпорацій світу. Ситуативна теорія організаційних структур управління. Порівняльна характеристика організаційних структур управління.	1	2
8	Тема: «Мотивація як загальна функція менеджменту». Ефективна мотивація персоналу в умовах ринкової економіки. Практичне застосування теорії мотивації. Порівняльна характеристика системи мотивації персоналу на підприємствах США, Західної Європи та Японії.	1	2
9	Тема: «Контроль та регулювання як функції менеджменту». Організація та стратегічна спрямованість контролю у провідних корпораціях світу. Інформаційне забезпечення контролю. Система контролінгу на вітчизняних підприємствах.	2	2
10	Тема: «Методи менеджменту, суть та значення». Основи делегування. Основні правила (техніка) делегування. Елементи делегування повноважень.	1	2
Розділ 3: ОРГАНІЗАЦІЯ УПРАВЛІНСЬКОЇ ДІЯЛЬНОСТІ			
11	Тема: «Управлінські рішення». Методи розробки управлінських рішень в умовах невизначеності і ризику. Управління ризиками як передумова за безпечення	1	2

	ефективного функціонування фірми.		
12	Тема: «Інформація і комунікації в менеджменті». Організація комунікаційного процесу в провідних компаніях світу. Застосування неформальних каналів для підвищення ефективності комунікаційного процесу. Методи боротьби з комерційним шпигунством Сучасні методи захисту інформації.	1	2
13	Тема: «Керівництво та лідерство в менеджменті». Харизматичні лідери ХХ століття. Лідери сучасного бізнесу. Психологічні аспекти проблеми лідерства. Порівняльний аналіз ефективності стилів лідерства.	2	2
14	Тема: «Управління конфліктами і стресами». Типологія, спрямованість, розвиток і наслідки конфліктів. Типові стилі поведінки в конфліктних ситуаціях.	1	2
15	Тема: «Відповідальність та етика в менеджмент». Соціальна відповідальність компаній в розвинутих країнах. Етика і сучасне управління. Шляхи підвищення показників етичності поведінки. Етика в провідних компаніях України.	1	2
16	Тема: «Управління організаційною культурою та організаційними змінами в менеджменті». Соціальна відповідальність і нова корпоративна культура.	1	2
	Інша самостійна робота	66	98
	Усього годин	86	130

4. Індивідуальні завдання

Індивідуальним завданням з дисципліни «Основи менеджменту» є комплексне завдання, що виконується студентами самостійно при консультуванні викладачем.

Метою індивідуальної роботи є придбання студентами досвіду в дослідженні актуальних проблем управління підприємством, розширення професійних знань, отриманих в процесі вивчення дисципліни «Основи менеджменту», формування практичних навичок ведення самостійної дослідницької роботи.

В процесі виконання індивідуальної роботи студент повинен продемонструвати вміння:

- формулювати мету і завдання роботи;
- обґрунтовувати методи вирішення поставлених завдань;
- розробляти структуру роботи;
- працювати з літературними джерелами та статистичними даними;
- виявляти проблеми в рамках досліджуваної теми;
- формулювати результати своєї роботи і давати їм оцінку.

Рекомендовані теми індивідуальних завдань:

1. Сутність, цілі та завдання менеджменту.
2. Еволюція менеджменту.
3. Характеристика наукових шкіл менеджменту та їх представників.
4. Соціально-економічна природа та особливості управлінської праці
5. Вплив внутрішніх і зовнішніх факторів на етичні норми менеджерів.

6. Управлінські революції, їх представники та їх вклад у розвиток менеджменту.
7. Розвиток основ управління в період зародження християнства.
8. Особливості японського менеджменту.
9. Фінський менеджмент.
10. Німецький менеджмент.
11. Вплив на формування науки управління представників соціальної утопії – Т. Мора і Т. Кампанелла.
12. Принципи управління Фредеріка Тейлора.
13. Дослідження Френсіса і Ліліан Гілбертів.
14. Тейлоризм – новий напрямок розвитку управлінської думки на початку ХХ ст.
15. Особливості досягнень Генрі Форда, основні принципи фордизму.
16. Функції та принципи управління Анрі Файоля.
17. Макс Вебер і бюрократія.
18. Хоторинські експерименти Елтона Мейо.
19. Теорія лідерства. Формальний і неформальний лідер
20. Сучасний стан американського менеджменту і перспективи його розвитку.
21. Розвиток менеджменту в Англії.
22. Концепції сучасної науки менеджменту.
23. Напрямки наукового формування сучасної моделі вітчизняного менеджменту.
24. Умови побудови ефективної взаємодії організації і середовища.
25. Організаційні структури управління та методика їх проектування в організації.
26. Корпоративна культура організації та шляхи її вдосконалення.
27. Види стратегій організації і особливості їх використання у провідних компанія світу.
28. Особливості стратегічного планування в провідних фірмах світу.
29. Психологічні аспекти мотивації персоналу.
30. Моделі і методи прийняття управлінських рішень в менеджменті.
31. Влада і стиль управління.
32. Методи управління між організаційними і внутрішньо особистісними конфліктами.
33. Методи управління стресами та організаційними змінами.
34. Вербальні і невербальні комунікації і їх особливості у різних країнах світу.
35. Інформація в управлінні організацією: сутність та значення.

5. Методи навчання

При викладанні дисципліни «Основи менеджменту» для активізації навчального процесу передбачено використання таких сучасних навчальних технологій, як проблемні лекції, міні-лекції, робота в малих групах, ділові ігри, кейс-метод.

Проблемні лекції спрямовані на розвиток логічного мислення студентів.

Коло питань теми лекції обмежується кількома ключовими моментами, увага студентів має бути сконцентрована на матеріалі, що не знайшов відображення в підручниках. При проведенні проблемної лекції має бути розданий друкований матеріал і виділені головні висновки з питань, що розглядаються.

Міні-лекції передбачають викладення навчального матеріалу за короткий проміжок часу й характеризуються значною ємністю, складністю логічних побудов, образів, доведень та узагальнень.

Проблемні лекції та міні-лекції доцільно поєднувати з такою формою активізації навчального процесу, як робота в малих групах.

Робота в малих групах дає змогу структурувати лекційні або практичні заняття за формою та змістом, створює можливості для участі кожного студента в роботі за темою заняття, забезпечує формування досвіду соціального спілкування.

Дискусії передбачають обмін думками й поглядами учасників щодо певної теми, а також розвивають мислення, допомагають формувати погляди і переконання, виробляють вміння формулювати думки й висловлювати їх, вчать оцінювати пропозиції інших людей, критично підходити до власних поглядів.

Кейс-метод – метод аналізу конкретних ситуацій, який дає змогу наблизити процес навчання до реальної практичної діяльності спеціалістів і передбачає розгляд виробничих, управлінських та інших ситуацій, інцидентів у процесі вивчення навчального матеріалу.

6. Методи контролю

Система оцінювання знань, вмінь і навичок студентів передбачає оцінювання всіх форм вивчення дисципліни.

Перевірку й оцінювання знань студентів викладач проводить у наступних формах:

1. Оцінювання роботи студентів під час практичних занять.
2. Оцінювання виконання індивідуального завдання.
3. Оцінювання засвоєння питань для самостійного опрацювання.
4. Проведення поточного контролю.
5. Проведення підсумкового контролю у вигляді іспиту (усна і письмова відповідь).

7. Критерії оцінювання результатів навчання студентів

7.1. Для стаціонарної форми навчання

При визначенні рівня успішності студентів використовують систему оцінки знань, яка зорієнтована на стимулювання систематичної аудиторної та самостійної роботи студентів.

Оцінювання результатів навчання проводиться в балах, максимальна кількість яких за кожний підсумковий контроль становить **100**. Кожній сумі балів відповідає оцінка за національною шкалою та шкалою ЄКТС (табл. 7.1).

Таблиця 7.1. Шкала оцінювання успішності студентів

За 100-бальною шкалою	За національною шкалою		За шкалою ЄCTS
	Екзамен, диференційований залік	Залік	
90 - 100	Відмінно	Зараховано	A
82 - 89	Добре		B
74 - 81			C
64 - 73			D
60 - 63	Задовільно		E
35 – 59	Незадовільно (незараховано) з можливістю повторного складання		FX
0 - 34	Незадовільно (незараховано) з обов'язковим повторним вивченням дисципліни		F

Поточний контроль полягає в оцінюванні рівня підготовленості студентів до виконання конкретних робіт, повноти та якості засвоєння навчального матеріалу та виконання індивідуальних завдань відповідно до робочої програми навчальної дисципліни. Поточний контроль проводиться за кожною вивченою темою шляхом усного чи письмового опитування. Результати поточного контролю оцінюються за чотирибальною шкалою.

Критерії поточного оцінювання студентів за національною шкалою подано у таблиці 7.2.

Таблиця 7.2. Загальні критерії оцінювання навчальних досягнень студентів

Оцінка	Критерії оцінювання
5 «відмінно»	ставиться за повні та міцні знання матеріалу в заданому обсязі, вміння вільно виконувати практичні завдання, передбачені навчальною програмою; за знання основної та додаткової літератури; за вияв креативності у розумінні та творчому використанні набутих знань та умінь.
4 «добре»	ставиться за вияв студентом повних, систематичних знань із дисципліни, успішне виконання практичних завдань, засвоєння основної та додаткової літератури, здатність до самостійного поповнення та оновлення знань. Але у відповіді студента наявні незначні помилки.
3 «задовільно»	ставиться за вияв знання основного навчального матеріалу в обсязі, достатньому для подальшого навчання і майбутньої фахової діяльності, поверхову обізнаність з основною і додатковою літературою, передбаченою навчальною програмою; можливі суттєві помилки у виконанні практичних завдань, але студент спроможний усунути їх із допомогою викладача
2 «незадовільно»	виставляється студентові, відповідь якого під час відтворення основного програмового матеріалу поверхова, фрагментарна, що зумовлюється початковими уявленнями про предмет вивчення.

Результати екзаменаційного контролю оцінюються за 50 - бальною шкалою. Підсумкове оцінювання за результатами вивчення дисципліни здійснюється за 100 бальною шкалою з урахуванням результатів поточного та екзаменаційного контролю. При цьому максимально 50 балів студент може отримати за результатами поточного оцінювання та 50 балів - за результатами

складання екзамену. Для переведення результатів поточного контролю за чотирибальною шкалою у 50 - бальну шкалу використовується така формула:

$$ПК = \frac{50 * САЗ}{5}$$

де ПК - результати поточного контролю за 50 — бальною шкалою;

САЗ - середнє арифметичне значення усіх отриманих студентом оцінок під час поточного контролю за чотирибальною шкалою.

Результати поточного контролю можуть бути змінені за рахунок заохочувальних балів:

- студентам, які не мають пропусків занять протягом семестру додається 2 бали;

- за участь в університетських студентських олімпіадах, наукових конференціях додається 2 бали, за участь у таких же заходах на регіональному чи загальнодержавному рівні додається 5 балів;

- за інші види навчально-дослідної роботи бали додаються за рішенням кафедри.

7.2. Заочна форма навчання

Підсумкове оцінювання результатів вивчення дисципліни здобувачами вищої освіти за заочною формою навчання здійснюється за 100 бальною шкалою з урахуванням результатів поточного контролю, екзаменаційного контролю та виконання індивідуального завдання у міжсесійному періоді. При цьому максимально 30 балів студент може отримати за результатами поточного оцінювання, 50 балів - за результатами складання екзамену, 20 балів - за виконання індивідуального завдання у міжсесійному періоді. Для переведення результатів поточного контролю за чотирибальною шкалою у 30 - бальну шкалу використовується така формула:

$$ПК = \frac{30 * САЗ}{5}$$

8. Навчально-методичне забезпечення

1. Вовк М. В. Основи менеджменту: методичні рекомендації для виконання практичних завдань. Львів, 2020. 58 с.

2. Вовк М. В. Основи менеджменту: методичні рекомендації для виконання самостійної роботи студентів. Львів, 2020. 38 с.

9. Рекомендована література

Базова

1. Бараш Ю. С. Менеджмент: навч. посіб. для студентів ВНЗ залізн. трансп. Дніпропетровськ: ДНУЗП ім. В. Лазаряна, 2015. 80 с.

2. Завадський Й.С. Менеджмент: підручник для вузів. К.: УФІМБ, 2015. 544с.

3. Карлова О. А. Основи менеджменту і маркетингу : підручник / О. А. Карлова, С. І. Плотницька, М. К. Гнатенко. - Харків : Друкарня Мадрид, 2016. 228 с.

4. Кравченко В. О. Менеджмент: Навчальний посібник. / В. О.Кравченко. - Одеса: Атлант, 2013 р. 165 с.

5. Кузьмін О.Є. Менеджмент: графічна і таблична візуалізація: навч. посіб. / О.Є. Кузьмін, О.Г. Мельник, І.С. Процик, С.Б. Романишин, Р.З. Дарміць. - Львів: Видавництво Львівської політехніки, 2014. 196 с.
6. Мазаракі А.А. Основи менеджменту: підручник для студентів вищих навчальних закладів / А.А. Мазаракі, О.Є. Кузьмін, О.Г. Мельник та ін.; за ред. А.А. Мазаракі. – Харків: Фоліо, 2014. 846 с.
7. Менеджмент : навч. посіб. / [Г.Є. Мошек, М.М. Ковальчук, Ю.В. Поканевич, та ін.]; за заг. ред. Г.Є. Мошека. - К. : Ліра-К, 2015. 550с.
8. Мостенська Т.Л. Менеджмент : підруч. / Т.Л. Мостенська, В.О. Новак, М.Г. Луцький, М.А. Міненко. - К. : Сузір'я, 2012. 690с.
9. Назарчук Т.В. Менеджмент організацій: навч. посіб. / Т.В. Назарчук, О.М. Косіюк – К.: «Центр учбової літератури», 2015. 560 с.
10. Основи менеджменту. Теорія і практика : Навч. посіб. / Г.Є. Мошек, І.П. Миколайчук, Ю.І. Палеха, Ю.В. Поканевич, А.С. Соломко, О.В. Коваленко, Н.В. Коваленко, В.С. Ціпурина, Г.П. Сиваненко, О.І. Белова; за заг. ред. проф. Мошека Г.Є. - Київ : Видавництво Ліра-К, 2017. 528 с.
11. Осовська Г.В. Менеджмент: підруч. / Г.В. Осовська, О.А. Осовський. - [4-е вид., перер. і доп.]. - К. : Кондор-Видавництво, 2015. 563с.
12. Стахів О. Г., Явнюк О. І., Волощук В. В. Основи менеджменту: Навчальний посібник. / За наук.ред. док. екон. наук, проф. М. Г. Бойко. - Івано-Франківськ, «Лілея-НВ», 2015. 336 с.
13. Федоренко В.Г. Менеджмент: підруч. / В.Г. Федоренко. - [3-тє вид., перер. і доп.]. - К. : Алерта, 2015. 492с.
14. Шкільняк М.М., Овсянюк-Бердадіна О.Ф., Крисько Ж.Л., Демків І.О. Менеджмент: Навчальний посібник. Тернопіль: Крок, 2017. 252 с.

Допоміжна

1. Дерев'янюк О. Г. Репутаційний менеджмент підприємств: теорія, методологія, практика: монографія. Київ : ДКС центр, 2016. 471 с.
2. Кузнецов Е. А. Вступ до спеціальності менеджмент : навчально-методичний посібник / Е. А. Кузнецов. - Херсон : Гринь Д. С., 2012. 80 с.
3. Менеджмент ХХІ століття: сучасні моделі, стратегії, технології. - Вінниця: Видавничо-редакційний відділ ВТЕІ КНТЕУ, 2017.1385 с.
4. Менеджмент : Навчальний посібник / Н.С. Краснокутська, О.М. Нашекіна, О.В. Замула та ін. - Харків : «Друкарня Мадрид», 2019. 231 с.
5. "М'який" менеджмент: концептуалізація сучасністю / О. О. Гордієнко // Гілея: науковий вісник. 2017. Вип. 122. С. 196-199.
6. Орловська О.В.Формування та становлення системи менеджменту в Україні/ Науковий вісник НЛТУ: Зб. Наук.-техн. праць.- Львів:РВВ НЛТУ України.-2014.-Вип.243. С.180-186.
7. Порохня В. М. Стратегічне управління / Порохня В. М. - К.: Центр учбової літератури, 2012. 224 с.
8. Путівник з економічної літератури для молоді : бібліогр. покажч. Вип. 2 / уклад. : Н. Мельник, Ю. Круть, Т. Буряк ; ред. : С. Чачко, В. Кучерява ; Держ. б-ка України для юнацтва. К. : [б. в.], 2008. 61 с.
9. Сучасний менеджмент: витоки, реалії та перспективи розвитку: збірник тез Всеукраїнської студентської науково-практичної конференції присвяченої

66 річниці від дня народження д.е.н., професора Петра Степановича Березівського. Дубляни, 2017. 279 с.

10. Рудінська О. В. Сучасна структура та ефективність методів менеджменту / О. В. Рудінська, Н. І. Ленська. - Ринкова економіка: сучасна теорія і практика управління., Том 15., Вип. 2 (33).

10. Інформаційні ресурси

1. Інтернет-портал для управлінців. Офіційний сайт URL: <http://www.management.com.ua>.

2. Офіційний веб-сайт Верховної Ради України. URL: www.rada.gov.ua.

3. Офіційний веб-сайт Головного управління статистики у Львівській області. URL: <http://lv.ukrstat.gov.ua>.

4. Платформа для управлінців. Проект CEOCLUBUA. Офіційний сайт URL: <https://executives.com.ua/category/management>.

5. Стив Джобс. Уроки лідерства / Джей Елліот, Уільям Саймон и др. Офіційний сайт URL: <https://bookmate.com/books/ZttTpLF>, дата звернення (14.04.2020). – Назва з екрана.

6. Український клуб аграрного бізнесу. Офіційний сайт URL: <https://ucab.ua/ua>.

7. Prometheus. Курс «Менеджмент». Офіційний сайт URL: <https://courses.prometheus.org.ua/courses/cour>, дата звернення (30.03.2020). – Назва з екрана.

11. Погодження міждисциплінарних інтеграцій навчальної дисципліни

№ з/п	Навчальні дисципліни, що забезпечують дану	Кафедра	Прізвище та ініціали відповідального викладача	Підпис викладача
1	Економіка і управління економікою		Березівська О.П.	
2				
3				

№ з/п	Навчальні дисципліни, забезпечувані даною	Кафедра	Прізвище та ініціали відповідального викладача	Підпис викладача
1	Практичні заняття з економіки	Менеджменту	Коробка С.В.	
2	системного			
3	Мартенговець			
	економіки	Т.О.А.	Порубчик І.О.	
N				

12. Зміни та доповнення до робочої програми навчальної дисципліни

№ з/п	Зміст внесених змін (доповнень)	Дата і № протоколу засідання кафедри	Підпис зав.кафедри
1			
2			
N			